

Sense un DMA capaç per fer realitat polítiques ambientals transversals, solament es pot actuar amb les inèrcies de l'anar fent, sense objectius clars. Les agències associades al Departament de Territori, la de l'aigua (ACA) i la de residus (ARC), han deixat de tenir objectius agosarats per gestionar el dia a dia sense esma. L'ARC ha aprofitat l'emergència per rebaixar la fiscalitat de residus sanitaris del Grup II, que són els perillosos o infecciosos, i bona part els han dut a les incineradores que no tenen garanties ni condicions per tractar-los.

+ POSITIU. La celebració del **Dia Mundial del Medi Ambient 2020** ha recuperat el protagonisme dels defensors de la terra i la natura. La manifestació virtual sota el lema #ClamPelMedi5J va posar a les xarxes un vídeo coral fet per més de 40 entitats d'arreu del territori que en format àgil de 30 segons, han exposat les raons de la seva lluita i, especialment, les alternatives per retornar a una normalitat sense especulació ni les agressions que ocasiona el model social capitalista contra la salut del medi i les persones. Més de 10.000 visionats corroboren que cal continuar lluitant per una normalitat ambiental diferent.

- NEGATIU. La llei òmnibus anunciada pel conseller de territori ha merescut un rebuig unànime perquè ens vol retornar al període funest d'aplicació de les retallades a la sanitat i als drets socials i la pèrdua de garanties ambientals en la tramitació de projectes d'activitats. Foment del Treball, l'IBEX, les institucions de govern... no tenen cap proposta de futur que no sigui la de facilitar el creixement d'activitats depredadores de recursos i que contribueixen al canvi climàtic i a la pèrdua de biodiversitat. Front l'objectiu de creixement del PIB i l'economia de pandereta, cal avançar cap a una economia al servei de les persones que garanteixi la conservació de la natura.

- NEGATIU. Torna la **contaminació atmosfèrica** i les autoritats prometen actuacions per contenir aquest efecte del metabolisme dels desplaçaments. S'oculta la suma de la quantitat de tòxics escampats pel territori: la suma dels plaguicides i els biocides, la contaminació atmosfèrica dels vehicles, la industrial, la de la combustió de residus a incineradores i cimetes... Les autoritats no garanteixen respirar aire net. Ni tan sols garantir nivells per sota dels establerts com a perillosos per l'OMS.

+ POSITIU. El 6 d'octubre el Tribunal de Justícia Italià del Lacio ha sentenciat favorablement al recurs presentat pel Moviment Ciutadà Residu Zero contra l'article 35 del Decret Sblocchi Italia. Queda anul·lat el decret del 8 d'octubre del 2016 per construir incineradores de residus. El Decret, de la recent transposició a Itàlia de la Directiva Europea 85/1/2018, exclou la «recuperació d'energia» dels nous objectius de reciclatge i el programa d'economia circular. Promoure la incineració passa a ser il·legal.

GAT | P | E | R | L | L | E | B | R | E

GREENWASHING D'EMPRESSES I ADMINISTRACIONS

Residu Zero = Incineració Zero = Abocament Zero = Emissions Zero

Número 5 / Octubre 2020

Crisi climàtica, crisi ambiental, crisi ecosocial...

Fil a l'agulla!

Les resistències a la moratòria a la incineració

5 DE MARÇ 2020. El Parlament de Catalunya aprova una moratòria a noves instal·lacions d'incineració i que la Llei de Prevenció de Residus incorpori un pla de tancament de les existents. Ho demana la Plataforma Ciutadana Residu Zero (PCRZ) que té els vots favorables de la CUP, JxC, ERC i ECP.

31 DE JULIOL. Damià Calvet, conseller de Territori i Sostenibilitat, s'adreça a la mesa del Parlament amb un document que conté greus errors que l'invaliden totalment. «La incineració comporta l'emissió anual de 14.400 tones de Gasos d'Efecte Hivernacle, GEH, a Catalunya», sense especificar de quines incineradores i de les cimetes que cremen residus. Les emissions de GEH dels abocadors sumen «1,9 milions de tones anuals». La dada és falsa i falsificada. Tan sols la incineradora de Barcelona emet anualment 326.000 t de GEH. El conseller també afirma que no pot aprovar cap moratòria i que es compleix la piràmide de prioritat i les normes de la UE.

29 DE SETEMBRE. La PCRZ demana a Damià Calvet, a l'Ateneu Barcelonès, que retiri el document i que esmeni aquests greus errors i les conclusions que se'n deriven, a partir de les dades falses que s'oposen a la resolució aprovada pel Parlament. La màxima institució representativa de Catalunya va aprovar una moratòria de nous projectes d'incineradores, mentre no s'aprovi una nova Llei de Prevenció de Residus i demani perdó per les enganifetes.

2 D'OCTUBRE. Diputats del Parlament de Catalunya, reunits amb portaveus de la PCRZ, acorden que la CUP entri per registre del Parlament el document de rèplica al document del conseller Calvet. Els grups parlamentaris CUP, JxC, ERC i ECP acorden que el govern faci efectiva la moratòria i sèviti que la convocatòria de noves eleccions el 14 de febrer deixi a l'estacada la moratòria i la Llei de Prevenció de Residus.

4 D'OCTUBRE. La Plataforma Anti Incineradora Cercs convoca una manifestació per fer efectiva la moratòria aprovada al Parlament, i es talla la carretera C16, davant la central tèrmica de Cercs.

TARDOR 2020. Damià Calvet queda finalista al Premi *Enganyifa 2020*. Sembla que l'enganyifa, si més no, ha punxat.

Som a la tardor. La *primavera inoblidable* ha passat, el coronavirus no. L'estiu *irrepetible* ha passat, el coronavirus tampoc. Les emissions que agreugen el canvi climàtic, tampoc. Els infectats es multipliquen pel Sud, les parts per milió de de CO₂ a l'atmosfera no deixen d'augmentar.

És a dir, no recuperem l'anormalitat. El discurs de les institucions i els mitjans de comunicació és que tot tornarà a ser igual i tot reprendrà el mateix model, amb els seus defensors i els detractors. Uns viuen de la defensa del model i els altres del seu retoc. L'emergència climàtica i el reconeixement de la crisi climàtica ha aconseguit més i nous suports per l'acció però sembla que s'ha perdut el fil del procés de reducció de les emissions dels GEH.

On érem? S'ha filtrat el contingut de la llei estatal contra el canvi climàtic. En general *sona bé*, diu tothom, però no aporta respostes en correspondència a la magnitud del repte. Amb aquesta llei no s'atura res. Si fa o no fa, com la soporífera Címera Catalana d'Acció Climàtica del passat 17 de gener que va organitzar la Generalitat de Catalunya. Si el projecte de llei estatal pateix el rebot de l'IBEX i els retalls a les Corts i el Senat, es pot convertir en un conte de fades que enfadi.

L'activitat municipal s'ha aturat amb el confinament i encara molts ajuntaments han de refer i comprometre els seus objectius de reducció d'emissions per sota dels mínims establerts per la Unió Europea de reduir el 40% pel 2030 en funció de les emissions de 1990.

Ara fa falta que l'Àrea Metropolitana de Barcelona fixi objectius de reducció superiors als objectius mínims de la UE i no per sota, com ara està passant. El Pla Clima i Energia de l'Àrea Metropolitana de Barcelona està fora, per sota, dels objectius de reducció de la UE, l'estat espanyol i la Generalitat de Catalunya ja que proposa «una reducció del 40% de reducció pel 2030, en funció de les emissions del 2005, de les quals l'AMB, amb aquest pla, pensa contribuir amb el 13,2% de reducció».

Els ajuntaments, que van adoptar objectius de reducció inferiors, han de modificar els plans per conformar-los a la legalitat vigent i als mateixos objectius de reducció adoptats pel Parlament i la Generalitat de Catalunya, el govern d'Espanya i la Unió Europea. Tot això no es pot retardar. Tant l'AMB com els ajuntaments podrien adoptar la proposta de la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen, que proposa una reducció d'almenys el 55% en funció de les emissions del 1990.

Tant les diputacions, com l'Associació Catalana de Municipis, la Federació de Municipis de Catalunya i el Pacte d'Alcaldesses i Alcaldes pel Clima i l'Energia, han d'ajudar a rectificar la greu anomalia de l'enganyifa de les reduccions per sota els nivells legals establerts.

L'Ajuntament de Barcelona ha augmentat els objectius de reducció per l'any 2030. Una sorpresa agradable que es va fer pública a l'acte del Consell de Cent d'inici de l'emergència climàtica del passat gener. Això ha de comportar el retoc del Pla Clima 2018-2030, tasca pendent, encara sense data. El canvi adoptat (un 50% pel 2030 en funció de les del 1992) és una victòria dels sectors del moviment pel clima que s'han mostrat fermes en no permetre que es fixin uns objectius de pura enganyifa menys ambiciosos que els que va acordar la Unió Europea.

Per què 1992 i no 1990 com a any de referència? Les emissions de 1990 a Barcelona eren 3,9 milions de tones. Ara, les de 1992 (un nou càlcul actualitzat) pugen espectacularment a 4,74 milions de tones, 843.400 t més. En resum. Si es consideren les emissions de 1990 com referència, el 2030 les emissions, si reduïm un 50%, seran d'1,75 Mt i si considerem el 1992, amb una reducció similar, 2,37 Mt, una diferència de 616.000 t de més, el 74% per sobre del que podríem aconseguir si l'any de referència fos el 1990.

El setembre, la presidenta de la Comissió Europea ha anunciat que la reducció hauria de ser almenys el 55%, és a dir, passar del 40 al 55% pel 2030, en funció de les emissions del 1990.

Per tenir-ho clar, us detallem la llista dels objectius de reducció dels ajuntaments, malgrat que possiblement en falten alguns, o potser algun ja n'ha modificat els objectius. Agrairíem que ens feu saber quins ajuntaments els han modificat... Com més errors tingui aquesta llista millor!

Recordem-ho! L'any de referència de les reduccions que fixin les institucions ha de ser 1990, sigui la Unió Europea, el govern d'Espanya, la Generalitat de Catalunya o el Pacte d'Alcaldesses i Alcaldes per a l'energia i el clima. La reducció ha de ser, com a mínim, un 40% pel 2030.

Nombrosos ajuntaments han canviat l'objectiu de reducció per un d'inferior: del 40% al 43%, però respecte les emissions del 2005, any en què van patir el màxim creixement d'emissions. Aquesta decisió inacceptable implicaria un augment d'emissions l'any 2030, abaixar l'esforç de reducció i, en termes absoluts augmentar les emissions des d'ara fins al 2030. Atenció: fil a l'agulla!

+ POSITIU. La creació de l'Agència de la Natura ha estat un resultat positiu aconseguit malgrat la campanya de confusió sense precedents per frenar-ne l'aprovació. Significatiu que algunes veus dels sectors que seran els principals beneficiats de l'acció de l'Agència hagin blasmat en contra sota la campanya orquestrada per la irresponsable direcció dels propietaris forestals, que s'apunten al boirós sistema de certificació forestal PEFC nascut com enganyifa front el FSC més exigent.

- NEGATIU. Si una cosa ha posat al centre del debat és la necessitat de restablir el **Departament de Medi Ambient (DMA)** i una política enèrgica per fer front a l'emergència climàtica.